

EVOLUȚIA ECONOMIEI ROMÂNIEI ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII

¹Drd., Iulian GOLE

²Drd., Evelina Petronela BĂLU

³Dr., conf. univ., Gabriel NASTASE

^{1,2}Academia de Studii Economice din București

Piața Romană 6, București, România

Tel.+4021319.19.00 <http://www.ase.ro>

³Universitatea Creștină “Dimitrie Cantemir” din București

Str. Plaiul Unirii 176, București, România

Telefon : + 40 21 330 8931 ; web site : www.ucdc.ro

Abstract

The Romanian economy had an unstable trend in the last decade and it will continue to have a similar pace although the last economic report showed a growth of 5,7% yoy, because of the way political economy is executed which affects economic policies. Going from the communist regime towards free market economy led to the mobility of production factors, a fragmented specialization of core economic activity and pressure created by the international competitiveness developed by globalization. This latter part is what we are trying to emphasize in this research paper and underline what follows next.

Introducere

Pentru stabilizarea economiei și siguranță sa, aderarea la Uniunea Europeană în anul 2007 a reprezentat mai mult decât aderarea la sistemul European, a însemnat mai mult decât un simplu act politic, dar mai ales a însemnat un act foarte important și complex în ajustarea economică a iei de astăzi. Din aceasta cauză procesul de aderare a fost făcut pe o perioada de timp îndelungată, în urma unor criterii economice de convergență riguroase precum:

✚ Raportul dintre datoria publică și PIB să nu fie mai mult de 60%;

✚ Rata inflației să nu depășească mai mult de 1,5% rata medie a celor 3 țări cu rata inflației cea mai scăzută din Zona Europa (1,5-2%);

✚ Ponderea în economie a întreprinzătorilor mici și mijlocii etc.

În procesul actual de globalizare a performanțelor economice ale țării noastre sunt apreciate de Comisia Europeană care își exprima satisfacția în Raportul de țară al ei în anul 2015. Comisia Europeană consideră ca, în cazul țării noastre, după o contracție puternică în timpul crizei, creșterea economică s-a recuperat rapid și a intrat înapoi pe un făgaș pozitiv din anul 2011. În această situație, este important de remarcat faptul că a înregistrat o creștere economică care a ajuns la 2,9% în 2014, iar așteptările erau pozitive privind perioada actuală.

Tabel 1. Creșterea economică pe TI 2017: față de T IV 2016 și față de TI 2016

Romania	Procentaj comparat cu trimestrul trecut				Procentaj comparat cu același trimestru al anului trecut			
	2016	2017			2016	2017		
	T2	T3	T4	T1	Q2	Q3	Q4	Q1
	1,6	0,7	1,5	1,7	5,7	4,5	5,0	5,6

Sursa: Eurostat

Deși fenomenul globalizării reprezintă o sursă de beneficii și oportunități deosebite, implică faptul că în ea economia trebuie să se confrunte cu o concurență puternică atât din partea economiilor low-cost, cum ar fi cele din China și India, precum și din economiile inovatoare, cum ar

fi Statele Unite ale Americii. De asemenea, globalizarea generează noi provocări în pregătirea strategiilor de dezvoltare de lungă durată, deoarece fenomenul mondial amenință să accentueze poluarea mediului și de degradare a lor naturale. Pe de altă parte, fenomenul globalizării reprezintă în mod evident un avantaj pentru țările bogate ale Uniunii Europene, dar acest proces scoate la iveală slăbiciunea economiei ești, care trebuie să concureze direct cu importurile mai ieftine din Asia. Această amenințare apare mai ales în cazul economiei țării pe segmentul de export cu textile, îmbrăcăminte și produse din piele.

Efectele globalizării pentru economia noastră pot fi și benefice și devastatoare, ironic că pot fi așa în același timp. Dintre beneficiile globalizării pentru economia autohtonă putem enumera: liberă circulație a persoanelor, , serviciilor, bunurilor, capitalurilor și a cunoștințelor științifice și tehnice, posibilitatea de a rezolva problemele în condiții mai bune, care depășesc frontierele noastre (insuficiente, comerțul internațional, cooperarea economică internațională și asistență financiară, poluare, securitatea infrastructurilor critice, sărăcia, subdezvoltarea, analfabetismul, pacea, inclusiv prin apărarea împotriva terorismului, migrațiile; dezastre naturale și situații de urgență, precum și sănătatea umană, problemele climatice etc.) și nu în ultimul rând reducerea costurilor datorită economiilor de scară realizate de producția de masă pentru export pe arii extinse.

Simultan, consecințele negative sau riscurile presupuse ale globalizării nu sunt deloc de trecut cu vedere chiar dacă la un moment sunt trecute pe planul secund. În ultimii 30 de ani, procesul de globalizare a avut consecințe negative pentru economia românească: sărăcia, înstrăinarea teritoriilor, scăderi demografice, migrația, șomajul, analfabetismul.

România post-decembristă

În urma Revoluției din anul 1989, putem spune că țările care s-a încercat intenționat să se distrugă potențialul ei. Aceste măsuri, deși le-au aplicat poate în beneficiul unor oameni care stau în fruntea legii, pentru țara noastră a fost de fapt o capcană, că o groapă fără fund, adică fără un sfârșit, din cauza faptului că nici astăzi după aproape 30 de ani de la începutul “măcelului industrial” nimeni nu a putut să readucă la viață vechile fabrici și uzine care au făcut ia în anii ‘80 să fie singură țara la nivel global fără datorie externă.

Să revenim la măsurile amintite mai sus. Acestea nu au fost trecute într-un cod sau cumva făcute publice pentru că fiecare cetățean să-și exprime acordul. Au fost făcute încet, treptat mișelește, lăsând mii de oameni fără locuri de muncă sau în momentul de față plătiți foarte prost. Printre aceste măsuri enumerăm:

1. **ÎNCHIDEREA SAU PRIVATIZAREA MARILOR FABRICI ȘI UZINE:** fabrica denumită Tractorul Brașov, care în perioada dintre cele două războaie era un mare producător de avioane de luptă. În perioada de glorie, uzina fabrică un tractor la fiecare nouă minute și oferea locuri de muncă pentru 25.000 de angajați. Mașinile agricole de la Brașov erau cunoscute în întreaga lume, iar exporturile ajungeau în țări precum India, Egipt, Rusia, Zambia, Congo ori Brazilia, China. După anul 1990 aceasta a intrat în privatizare apoi a mers ușor spre faliment în anul 2007 din cauza spuselor Guvernului post-decembrist cum că nu s-au găsit soluții să salveze fabrică au rămas doar 1.900 de angajați. Concluzia? 23.000 de angajați fără un loc de muncă.
2. **AGRICULTURA ȘI SISTEME DE IRIGAȚII, LĂSATE ÎN PARAGINĂ:** după caderea Regimului Comunist, respectiva guvernare nu a mai considerat o prioritate agricultura și nu a mai investit. Din imposibilitatea de a întreține terenurile vaste deținute și de a iriga de unii singuri, țărani au fost nevoiți să-și vândă terenurile, astfel potențialul agricol al României s-a diminuat alarmant.
3. **PUTEREA ECONOMICĂ ACTUALĂ A ROMÂNIEI:** în anul 2017, puterea economică a României, adică principalele surse de venit care alcătuiesc în întregime PIB-ul sunt formate din următoarele ramuri domeniile ale industriei: metalurgică, constructoare de mașini ușoare

și grele, industria textile, de rafinare a petrolului, cea chimică, de construcții și alimentară. Nu în ultimul rând, industria IT cunoaște în ultimii ani un avânt frumos și industria farmaceutică, de asemenea. La PIB contribuie în primul rând IMM-uri cu producerea de diferite bunuri și servicii, apoi în ordine diferită industriile enumerate mai sus.

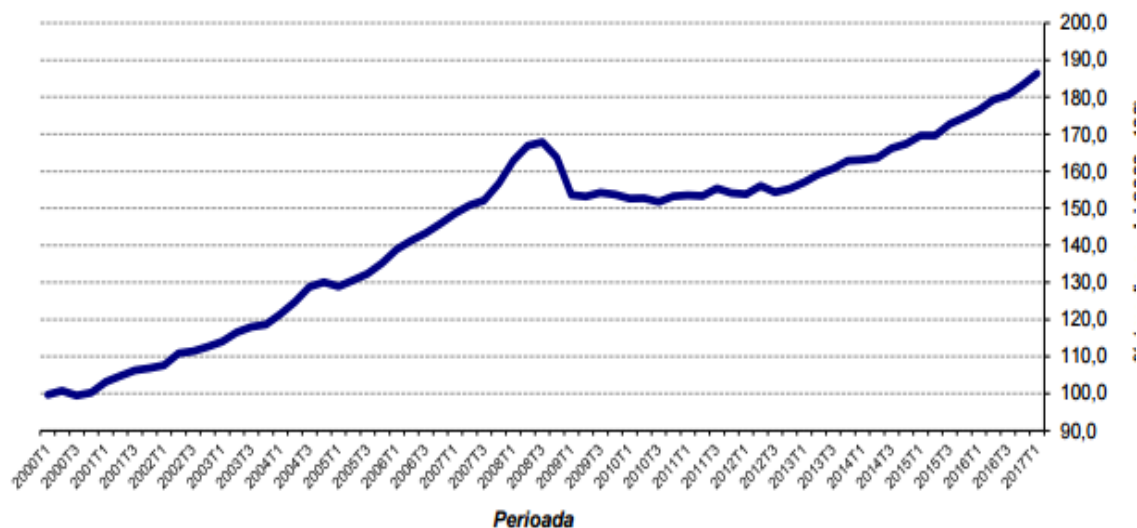

Figura 1. PIB-ul României între anii 2000 – 2017 (datele sunt ajustate sezonier)

Sursa: insse.ro

Trimestrul 1 al anului 2017 a fost în realitate cu 1,7 % mai mare decât PIB-ul înregistrat în trimestrul 4 al anului 2016. Comparativ cu același trimestru din anul 2016, PIB-ul a cunoscut o creștere cu 5,7% pe seria brută și cu 5,6% pe seria ajustată sezonier;

Rezervele de gaze naturale ale României sunt produse în proporție de 98% de două mari companii: Romgaz și Petrom în timp ce restul de 2% este reprezentat de alte companii de dimensiuni mici. Din păcate în urma unui studiu al BP realizat în 2016 arată că au fost produși 10,6 miliarde de mc de gaze naturale însă producția se pare că este în pericol căci va avea o scădere de 2% anual. Undeva la 62,5% din totalul producției naționale de gaz este extrasă pe teritoriul județului Mureș.

Din același studiu rezulta că România mai are rezerve știute de cărbune de 290 de milioane de tone, care se pare că sunt suficienți din păcate doar pe o perioadă de 9 ani. Potrivit scenariilor Agenției Internaționale pentru Energie, cantitatea utilizată de cărbune în întreaga Uniune Europeană se va reduce an de an cu un procent 2,5%, până în anul 2035, "ceea ce reflectă politicile Uniunii privind reducerea emisiilor" care este necesară să se pună în aplicare imediat, se precizează în Strategia industriei miniere pentru 2012-2035.

Anul	Titei Milioane tone	Gaze naturale Miliarde m ³
2012	56	127
2013	52	120
2014	48	114
2015	45	107
2016	41	101
2017	38	95
2018	34	89
2019	31	83
2020	28	77

Premise avut in cadrul estimarii	Din cauza epuizării resurselor, producția de titei poate înregistra o scădere în fiecare an cu -2 sau chiar -4 %.	Din cauza epuizării, producția scade anual cu -2 și chiar -5,-6 %
----------------------------------	---	---

Tabel 2. Strategia energetică pentru 2012-2035

Sursa: ANRM anul,2016

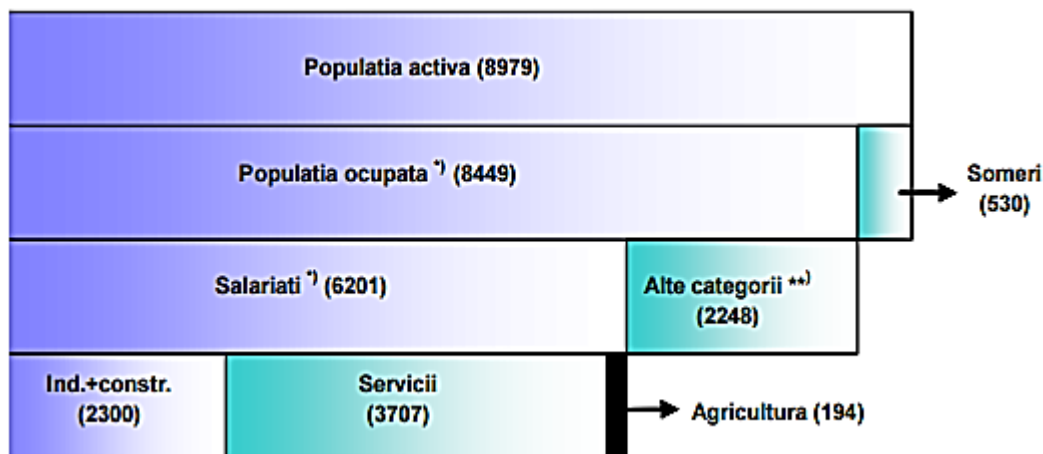

Figura 2. Starea resurselor umane ocupante ale locurilor de muncă:

Prelucrat după: insse.ro

În anul 2016, rata de ocupare a populației apte de muncă (15-64 ani) a fost de 61,6%, în creștere față de anul 2015 cu 0,2 procente.

Ca și în anii trecuți, rata de ocupare se arată mai mare la bărbați (69,7%, față de 53,3% la femei); iar privind mediile de rezidență, rata de ocupare a fost înregistrată mai mare în mediul urban (62,6%, față de 60,2% în mediul rural).

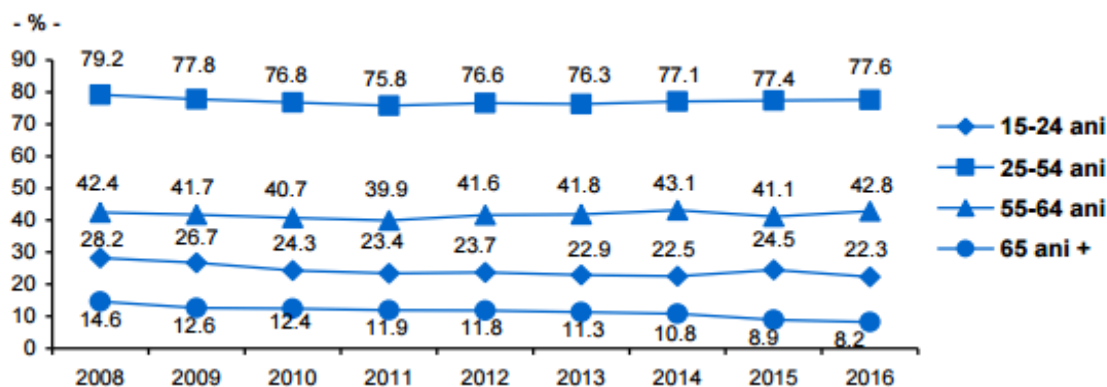

Figura 3. Populația ocupată a României pe vârste (2016)

Sursa: insse.ro

Cel mai ridicat nivel al ratei de ocupare cei care au un loc de muncă în România s-a înregistrat în rândul celor care au absolvit învățământul superior (86,2%). Dintre persoanele cu nivel mediu de educație se precizează că erau ocupate 65,2% și numai 41,0% dintre cele cu nivel mic de educație.

Salariații sunt în creștere față de anul 2014 (+139 mii persoane), și au deținut în continuare cea mai mare pondere (73,4%) din totalul populației care are un loc de muncă. În anul 2016

lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii ilegali reprezentau 25,6% din populația ocupată. Lucrătorii calificați în domeniul agriculturii, pescuit și silvicultură reprezentau 19,4%

Ponderi foarte mari în totalul populației cu un loc de munca dețineau și muncitorii calificați (16,6%), specialiștii în diferite domenii de activitate (15,2%) și lucrătorii în servicii (14,9%). Din totalul persoanelor care aveau un loc de munca 23,1% reprezentau sectorul agricol, 29,9% în industrie sau construcții și 47,0% în servicii. În activitățile care nu aveau ca caracter agricol erau ocupați 6497 mii de oameni, ponderi uriașe în rândul acestora fiind deținute de aceia care își desfășurau activitățile în industria prelucrătoare (24,6%), comerț (18,1%) și construcții (10,4%).

Rata șomajului în anul 2016 a fost în scădere cu o rată de 5,9%, față de anul 2015 (6,8%). Rata șomajului s-a înregistrat ca fiind cea mai mare, poate excesiv (20,6%) în rândul tinerilor între varstele cuprinse între 15-24 de ani probabil din cauza faptului că aceștia urmează studii: liceu facultate etc, iar inflexibilitatea cursurilor nu le permite să se angajeze, cel puțin nu cu contract de muncă.

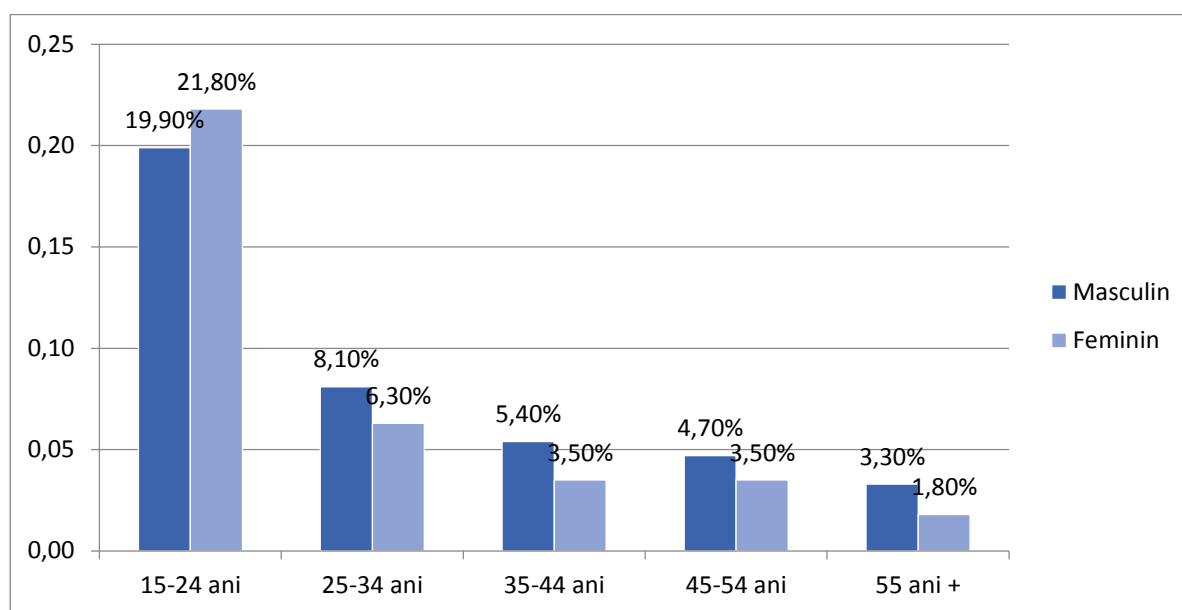

Figura 4. Rata șomajului distribuită pe sexe (2016)

Sursa: insse.ro

CONCLUZII - analiza SWOT a Economiei României

Puncte tari:

- ✚ Poziție geostrategică a țării, disponibilitatea unor importante resurse naturale precum cărbuni, gaze de șist, dar și aur;
- ✚ Apartenență la Uniunea Europeană care face posibilă dezvoltarea infrastructurii, a micilor întreprinzători prin fonduri nerambursabile;
- ✚ Capital uman (resurse umane) specializate în domeniul economic;
- ✚ Nivel relativ redus al șomajului;
- ✚ Apartenență României la Mecanismul European de Stabilizare Financiară și la Compactul Fiscal European
- ✚ Stagnarea creșterii a datoriei publice și celei externe cu tendințe de diminuare ale acestora

Puncte slabe:

- ✚ Infrastructuri de transport în număr foarte mic și de cea mai slabă calitate;
- ✚ Recuperare foarte grea după declinul provocat de criza din 2008, pierderea peste 700 de mii de locuri de muncă;
- ✚ Productivitate scăzută a muncii; se muncește mult și aproape degeaba;
- ✚ Nivelul excesiv ridicat al ratelor dobânzii la credite;

- ✚ Atenție scăzută asupra cercetării, elementelor de inovație;
 - ✚ Importul textilelor, automobilelor, alimentelor de o calitate mult mai proastă decât cea românească;
 - ✚ Creșterea exporturilor;
 - ✚ Mecanismelor inexistente privind asumarea riscurilor pentru implementarea și dezvoltarea tehnologiilor care să folosească mix-ul de resurse energetice în mod eficient și fără a pune în pericol mediul înconjurător;
 - ✚ Diferențe economice foarte mari între regiuni, orașe;
 - ✚ Datorie externă ridicată;
 - ✚ Emigrația persoanelor cu calificare înaltă;
- Oportunitati:
- ✚ Dezvoltarea potențialului turistic datorită formelor de relief (mare, munte, deal, podiș, câmpie)
 - ✚ Dezvoltarea potențialului în domeniul agriculturii;
 - ✚ Combaterea evaziunii fiscale și a corupției;
 - ✚ Tinerii ar putea să înlocuiască forța de muncă pierdută, care au emigrat;
 - ✚ Potențialul de export este susținut prin strategii și instrumente financiare bancare;
 - ✚ Oportunitatea de a crea parteneriate cu diferite state;
 - ✚ Oportunitatea de investiții, deoarece există foarte multă lichiditate în sectorul bancar;
- Amenințari:
- ✚ Nivelul extrem de redus al salariilor comparativ cu munca depusă;
 - ✚ Riscuri ale mediului înconjurător, poluarea apelor frecventă;
 - ✚ Efectele negative ale creșterii cursului valutar al Euro, Dolarului;
 - ✚ Munca prestată la negru și venituri nedeclarete;
 - ✚ Poziționarea SUA față de Rusia după alegerile prezidențiale din Statele Unite, pot avea efecte negative foarte grave asupra din centrul și estul Europei majorare CDS, reducerea investițiilor străine.
- ✚ Climatul destul de tensionat din regiune, din cauza vulnerabilităților din Turcia, Orientul Mijlociu;
- Poziția geostrategică a țării, disponibilitatea unor importante resurse naturale precum cărbuni, gaze de șist, dar și aur influențează în mod direct oportunitatea dezvoltării sectorului agrar care regresează și eventualele investiții autohtone sau străine în agricultura sau exploatarea gradate în mod sănătos a resurselor;
 - Emigrarea forței de muncă înalt calificată în masă determină în același timp munca prestată la negru și obținerea de venituri nedeclarete a persoanelor care hotărăsc să rămână în România, deoarece aceștia consideră că nu le este oferită șansa de a munci în condiții legale cu salarii decente.

BIBLIOGRAFIE

1. Bodislav, D.A. (2011). The crisis of the economic evolution, *Revista Economică*, vol. 55, nr. 2, pp. 67-71.
2. Bran, F., Ioan, I. (2009). *Globalizarea și Mediul*. București: Editura Universitară.
3. Bran, F., Manea, G., Ioan, I., Rădulescu, C.V. (2012). *Globalizarea Manifestări și reacții*. București: Editura Economica.
4. Rojanschi, R., Bran, F. (2006). *Elemente de economie și managementul mediului*, București: Editura Economica.